
PAMĚTNÍ KNIHA

OBCE LUŽNÁ

díl I. 81

Překlad prvozánamů.

Uvodem

Pro mnohé členáře pamětní knihy díl I, jsou nečitelné prvorádnými psané německým písmem (švabachem) v mluvě a slohu staročeském.

Aby byly tyto záznamy srozumitelné a čitelné pro naši veřejnost, rozhodl jsem se všechny záznamy psané „švabachem“ přepsati písmem všeobecně užívajícím t. j. latinkou.

Upozorňuji však, že přepis jest v tom znění, jak se před dávnými časy psalo, t. j. se slohovými i pravopisnými i chýlkami. Přepsáním prvorádnými bude našim občanům umožněno seznámiti se s obsahem celé pamětní knihy díl I.

Tato kniha má celkem 194 stran a prvorádnými byly sem vepsané v roce 1957. Vzhledem k tomu, že tato kniha jest součástí pamětní knihy díl I. označením:

„Pamětní kniha obce Lužné - díl I. A,“
upouští od povinných zánamů (životopis kronikáře) nařízené zákonem č. 80. z roku 1920.

Příslušné zánamy dle tohoto zákona jsou již zanesené v pamětní knize obce Lužné - díl I.

Antonín Laun
kronikář.

ANO 1836

Poněvadž připomenuti minulých příhod nás nejen zabaví v přemýšlení čini, nýbrž i nás také k mnohemu prospěšnému a užitečnému povzbuditi mohou; a té důležitosti jest ona kniha založena, by mnohé proměny za dnů našich byly v ní sepsané, kterých by potomkům našim oně události jimi připomenuty, že nejen my lidé, nýbrž i celý svět častým proměnám podán jest.

Kronikář ne-
známého jména
píše úvod:

Toho času byl knížecích fürsternberských panství, Uředníci
pan František Wittinger, císařský královský rada a kníže fürsternberského
dvorní rada. panství:

Na knížecím panství sídlil pan Josef Hasenedel
hospodářská rada, pan Karel z Helldorfu, právní,
pan Josef Zvěřina, duchovní, pan Josef Nejedly, kontribuční
Říditel obce lučenská jsa Jan Václav.

Duchovní pastýř osady Mutějovské jsa vysoce důstojný Duchovní
pan Antonín Michalek farář a spolu tajemník dozorčího pastýře:
auiada okresu rakovnického.

Pan kaplan jsa Václav Vohanka.

6.
Škola a
učitelstvo.

Jakož víme, známo jest, že ještě před nedávnými časy na mnoha místech, a nedostatků učitelstva, učitel. škij úřad tak opuštěn byl, že zastáván byl od oných, jenž tohoto úřadu sami a dobře vůle se uchopili, nehledě na to zdali s potřebnými schopnostmi k zaplacení jsouce.

Tak se i v naší milé obci Lučivě dilo, že tento úřad dlouhá léta jen oá pěstounů zastáván byl. Ačkoliv zde řádného vlastního domu nebylo, a tu se jen po statkách mládež školní cvičiti musela, byl přec sem učitel náležitě zřízený na učitele dosazen a potvrzen.

Prvím učitel v této obci byl pan Alois Ponočný a kde co učitel čtyř^{adv} pracoval a napotom se do města Kralovic na učitele přestěhoval.

Do něm následoval pan Josef Kuthan rozen z Mu. téžovic a kde co učitel 5 let pobýv a odtud do Lenomat na učitele se dostal.

Do něm přešel František Elcnic, který krátký čas pobýv a přešel na zastupce školního p. František Tomek, který as půl roku zde pobýv se rozstoupal a také se z tohoto časného, do života věčného přestěhoval.

Na to hned nastoupil jeho místo pan Václav Žikeš a provizorsky místo zde zastával.

Dále nastoupil na učitele pan Vincenc Veselý, rozený ze Ždic pro zdejší školu.

Poněvadž počet školních dětí se rok k roku množil a bez vlastního školního domu velké obtíže vynikaly, tu nahlídl vl. au. Krušovský, že k zapotřebí jest, by se škola stavěla a protož tuto důležitou práci na se vzal.

4.
Stavba školy.
Osvícená vrchnost fursternberská zdarma všech materiál na tu školu dala, a ta stavba mistrův řednickému p. Jbloví se odevzdala.

Tě se občané zavázali, že mistrův všechny peníze zdarma a ještě 900 zlatých při odevzdání klíčů vyplatit. Tě každý domkář za ruční práci 3 zlaté 30 kr. zaplatil.

Na stavbu se kámen vozil ze Žbánu a Hvozdné, cihly a tašky z hřibelské cihelny a dříví z hanského revíru.

Vpravdě se říci musí, že Jan Vachell toho času rychtář ve vši práci vždy první byl, a tak celí před. stavenstvo jeho dobrý a chvalitebný příklad následovalo a práce se dobře dařila.

První se na školu začaly kopat dne 18. máje 1836 a 25. toho měsíce okolo 10. hodin ráno se k ní založily. Mezi stavbou i neopominul pan právní Karel z Hlebona dříve návštěvu učiniti, by jestli se práce řádně koná, se přesvědčil.

Toho samého roku se škola dostavěla, a ještě ten rok se v ní učít začalo a sice první dne 5. Decembra (prosince) 1836.

Na to byla dne 17. ledna 1837 od k. k. inženýrem přijata.

První učitel v této škole pracoval p. Vincenc Veselý, jenž první dekretem dne 29. Marze (března) r. 1835 obdržel, a dne 28. júlí (července) 1835 se do Lučivě přestěhoval.

První zkouška byla v té škole držena dne ---- (datum neuvedeno) od vysoce důstojného velebného pána Jána Svobody, školního dozorce okresu rakovnického.

Roku 1835 v měsíci červenci se náramný lijavec stihl, který velké škody v polích učinil, při kterémžto a břeň vody se Královský rybník mocně protukl a velké škody na lukách způsobil.

Přestěhování
učitele:

Místní učitel pan Vincenc Veselý při této škole pracoval nhrze celých 5 let v naší spokojenosti celé obce napotom se přestěhoval na Nový Dům dne 23. juli 1840 na knížecí školu.

Volení rychtáře

Jan Vachtl nhrze 4. léta povinnost rychtární štásmě zastával, a po něm od celého občanstva byl Antonín Seiler za rychtáře vyvolen, a od slavného c. k. úřadu v Rakovníce potvrzen byl, který povinnost rychtární nhrze 2 roky dobře vykonával.

Po něm zase od celého občanstva byl Václav Jung za rychtáře vyvolen, a od slavného úřadu potvrzen.

Učitelé:

Tě toho dne 23. juli (července) 1840 roku, pak se Vincenc Veselý na Nový Dům za provisora odstěhoval, tak ihned p. Joseph Hlaváček na poručení velebního vikariátu jeho místo zastoupiv, a tě jako provisor povinnost vykonával.

Práva nového
hřbitova

v Lěhalvodě.

Práva kostela:

Práva silnice:

Roku 1840 se začala silnice k baníku (?) dělat.

Tě slavný úřad knížecí se postaral, by nový hřbitov nad tamní obcí se vystavěl, kostel i s věžema opravil a celý kostel slušně vybělil; což se také skutečně roku 1841 nhrze p. mistra Tbla vykonalo.

Tě v tom samém roce c. k. inženýři v tamní obci 7. neděl všechny granty vyměřovali.

V roce 1842 přišlo na naši zemi široko, daleko velké sucho, takže do předání 1843 roku vystoupilo obilí:

žito na	22 zlatý 30 hr.
pšenice	22 -- 30 --
jčmen	14 -- --
oves	10 -- --
luskoviny	25 -- --
seno	6 -- --
sláma	30 -- --

kážto xlatě chudý lid velikau bídu trpěti počal. Však ale osvícená vrchnost fűrsterberská se ustrnula, že mnoho tisíc xlatých, a velikau xasobu obilí na své panství pro chudý lid darovati račila.

Kážto páni úředníci z velikau píči obilí mlíti nechali, do obce pro chudý obce rozdělití poručili. Také v tom samém roce pád dobytků v tamní obci vyfukhl, takže 35 kusů hovězího dobytka vypadlo.

V roce 1843 velké auřady žit seshal, takže se všeho obilí hojnost urodilo.

V tom samém roce se také silnice od malého rybníka k p. oberforstu dělala.

Tě na žádost tamní obci vysoce důstojný pan Antonín Michálek, farář osady mutějovské a spoluhajemník dozorního úřadu okresu rakovníckého povoliti račil, by řečená obec sobě duchovního pastýře vyhledala, který by co náměstek Tristlerovi s vatostmi obstaroval, což tamní obyvatelí se s panem Františkem Tristlerem vyjednali, že jemu za jeho obstarání každého roku 300 xlatých na přilepšení dávati budau, na čě řečený p. František Tristler to místo přijal a skutečně dne 14. června 1843 roku do tamní obce se přestěhoval.

Velké sucho.
Drahota. Bída:

Velká úroda:

Práva silnice:

Páter František
Tristler:

Byt pro pátera:

V témž samém roce se náš nastupující páter František Těsler do bytu Jana Těhruka dvířel číslo popsaný 92 přestěhoval, takže obec 10 zlatých z bytu jeho platit musela. Následně po uplynutí 2 roků se občané Lučenský městi sebou uvnitř a pro duchovního otce obývali, což jest jmenovanou kaplanku společně dle rozvrhu na každého vyplavající částku z jejich vlastních příjmů vystavěli.

Starba kaplanky.
čp. 104:

Toto stavení se započalo roku 1844 na rychtáře Antonína Pavlička čís. 31 a pak pod dohledem pana mistra řednického Františka Müllera rodilý z Krušovic, kterému svěřeno bylo dílo stavby této.

První základní kámen položen byl dne 9. máje 1844, ale toho samého roku to stavení dostavěné nebylo, až v roce 1845 se teprve náš páter do vlast. nosti občanů přestěhoval.

V rozvrhu na každý číslo kontribentské usedlosti v peněžité částce vypadlo vyplatit buď sílu gruntu neb půl gruntu 11 zlatých, napotom všechno forování a dříví stavění dle možnosti lesních každý obyvateľ z dobré vůle daroval k tomu stavení.

Těm z bývalé dominikální usedlosti čísla 45 z dobré vůle 6 zlatých a forování k tomu obětoval, napotom všechny domky z obce na přidávání k řednické práci po 36 zlatých vyplatili.

A každý sauseď se těm navzájem panu páteru čtvrt sahu dříví borového české míry každoročně odváděl.

Umění farářů:

Těž v roce 1845 v červnu náš velebný pan farář muckejovický Antonín Michálek zesnul v pánu, po kterém provizorské místo až na čtvrt roku zastával páter Nigrin, kaplan té fary, a napotom na místo na faráře usedlého nastoupil velebný pan farář Václav Novotný, bývalý lokalista v Řeňčově až dne 14. ledna 1846 roce.

Učitelé:

V roce 1848. 25. října obdržel od slavné konsis. toři náš pan učitel Josef Hlaváček dekret na naší Luženskou školu, a pan Veselý učitel zase na Nový (Dům) Dvory pod dekret dosazen byl.

Rychtář Václav

Jung, Ant.

Pavliček:

Do uplynutí 3 roků, v kterých Václav Jung obec spravoval nastoupil na rychtáře Antonín Pavliček, který až na pět roků obec spravoval, a v roce 1846 obecní kovářský veršák přestavěl a po feuerfest zaopatřit nechal, s příspěvkem sausedským řádit nechal, který mimo forování v hotovosti 140 zl. z obecního příjmu vyplatit se muselo; též škovařskou se v roce 1847 do Nové Hluti jeti se muselo, které obec 20 zlatých stála, též v roce 1849 se kovářský mých opravit nechal.

Kamený kříž

na návsi

u kostela:

Napotom v roce 1848 se na bývalém starém hřbitově od obce kaupena byla socha sv. kříže se řádit nechala, která obec 45 zlatých z obecní kasy stála, zhotovena od Josefa Vachta, mistra kamenického, též v přítomnosti pana faráře Václava Novotného vysvěcena a přijmota byla.

Roku 1847 se v poradě a při komisičním odvězení, Kruševický a Kruševic úřad na Volešnou přestěhoval, kdežto pan právní říditel Karel Hübendorff na Křivohlady za vrchního kontribučního, pan Nejedlý na odpočinku se přestěhovali. Olešnou:

Napotom na Volešný za p. správce dosazen byl p. Trojan, za právního ředitele p. Janke, za kontribučního p. Kratochvíl dosazení byli. Tento ale úřad Volešský nekrval dlouho, mexi čím časem za panování našeho dobrotivého pána a císaře Ferdinanda I. v roce 1848 dne 12. března starým císařským udělená konstituce velmi mnoho změnila.

Šned po slavnosti za udělenou nám konstituci, Kruševic roboty: takřka úřední knížecí prohlásili, že se více žádná poddanost jmenovat nesmí, a že žádná roboty více se dělati nesmí a nebude, napotom lid dále a dále se radil do sněmůch se volilo, svoboda tisku pojištěna byla, a napotom skrze svobodu tisku se mnoho utěšných věcí natropilo, až dne 8. června v roce 1849 jmenovitě o svatodušní pondělí hrozná barikáda v hlavních ulicích po celé Praze se roztarasila a hrozná porážení mexi měšťany a studentskem a císařskými vojáky se stihlo; při kterém mnoho nešťastných lidí od studentské legie lidu v pohromu a i též smrti kaplati; napotom od komendujícího generála knížete Windischgrätze Praha velikou škrou porouchané domy ostaly, též mlýny u kamenického mostu a vodárna pro celou druhou stranu až přehaury, až na něho napaleni byly a na čisto shořely, načež celá Praha do stavu obléžení prohlášena byla, školy až na celý rok takřka bez přednášek ostaly.

Porážení lidu
v Praze:

Nepokoje
ve Vídni: Studující se zbraně místo knih chopili, na sház chodili
a vojsko všecko na Malou stranu bytem v celých zhrze
mnoho neděl byl muselo, až konečně dne 8. října v tom
samém roce opět v hlavním městě rakouském Vídni se
opět nepokoje v mnoha ulicích se kabarikádovalo a hrůzo-
strašný boj mezi civil lidem a císařskými vojáky stihl a
hrabě Latáura ministra války ohavnou smrtí až na
luster na ulici pověsili, což mezi tím časem kníže Wünderlich.
gráfa od Prahy se svým vojskem odtáhl a k Vídni se
položil, kdež napotom hrozná krvavost a obauct stran
se způsobil, při které naše Habsburg-Lobovinská císařská
rodina do Plomouce se vším císařským komonstvem ujel
musila a pro celou rakouskou říši rokující sněm byl
rozehnan a po uplynutí několika neděl zase přeložen
do Kroměříže moravského města, kdežto rokující, až posléze
zhrze poradní ministerstvo rozpuštěn a konstituce oktro-
jování přišla, a nám prorokimní zákony vydané byly.

Císař Ferdinand
složil korunu. složil a po bratru Josefu Karlu syn František Josef I
Na rakouský na trůn 18. letý prohlášen za plnoletého dosedl a
trůn nastoupil nám opětná sláva císařská zase obnovena byla.

jeho synove
František Josef I. Mexi tím vším časem se v království uherském
hrozně převraty zhrze dráždívou říč jejich prvního
vůdce Kossutha, který všechny ke zbraní schopný
k boji proti císařským mocně postavil, a které ne-
pokoj zhrze mnoho neděl bez námahy jedné i druhé
strany trval, až konečně zhrze sesílení ruské armády
na 80.000 tisíc se naše rakouské vojsko vltěrem se
obrátilo a pokoj v Uhrách uzavřen byl, zhrze ty
vzpoupy a bránění se uherské království něco obzvlášť

práva nad jiné v. k. provincie měli, kdežto po pře-
moření jich se musili všem právům a nařízením všemi
ostatními provinciemi rakouského mocnářství podrobili.

Úřadové jim pak i jinde k založení přišli a všechny Zmatky:
státní výdaje dle rozvrhu jiných státních občanů
na uherské království k rozvržení přišli, a všechny
úřady okresní hejtmanské, kraje založené byly.

Těm připamatovati sluší, že při čase porážení
v hlavním městě Praze jakési od studentské legie
studentstva po okolí rozjely, a všichni usedlý lid
proti boji vybíhali, při nočním čase na vybidnutí
těch studentů, kteří hlásali, že vymůžou, že za
robotu se žádná náhrada dáti nebude muset,
by se podepsali, že na zavolání připraveni budou,
což se také i jistě svatodušní pondělí v roce 1848
stalo; neb při baurění v Praze jistě jedni pro podporu
ku Praze vybíhali, druhí zase, že od Prahy proletariát
táhne, že pálejí obydlí, že lidé morocují, kdežto se
na poplach zvonmi stěruovalo, lid ze svých obydlí
do lesů utíkal; krátce každý takřka jak sprásk, tak
kdy patrimonyalní úřadové lidé prosili, by jich neopou-
štěli; takové neslychané zmatenosti na lidi Bůh seslal,
že jako po matečně jeden s druhým se radil, a žádný
neviděl co činit má.

Od všech patrimonyalních úřadů morně na-
bízeno bylo, by ve všech obcích i městech národní
gardy nařízeny byly, které jistě v mnohých obcích
se řádila a na vybírání těch pražských studentů
od mnohých stran gardy ku Praze táhly, když od mno-
hých ale tázané byli kam masírujou, komu chlí ku pomoci,

řádný nevěděl co řáda, ať krátce od komandujícího generála Windischgrätze rozpuštěni byli a se zpátky do domova vrátit museli.

Zeměni knížecí
úřadů:

Mezi vrchovskými (venkovskými) obcemi se pořádek v dobrém dorozumění jednalo ať konečně všechny knížecí úřadové zrušeny byly a my pod správu c. k. okresního úřadu do Rakovníka jsme přepadli, který úřad dnem 1. února 1850 činnost svou započal a skrze ještě nedostavě městské radnice byl slavný c. k. pod-
krajský okresní úřad ve hlavních školách pak po uplynutí několika měsíců se úřad do městské radnice přestěhoval byl, kdežto na úřadujícího c. k. komissara p. Jan Jirchák, za sekretáře p. Hajnovský, za kontribucienského p. Důdát a za kontrolera p. Křádal ustanovení byli, pak dne 16. máje 1850 za zemského radu p. Křížek, právní pak p. Havelka, p. Klva, p. Pípek, p. Křesken za asesory dosazení byli.

Velké platy:

Při tom samém zemském c. k. zemském řízení nám při odstoupení gruntů velké platy nastaly, neb odstoupujícímu jeho výměnek na patnáct roků aučtován byl a se ze vše majetnosti 3½ procent k státu se splácet musilo, a to vše na vydržení mnoho vojska, které v těch nepokojných časech se pro pokoj vydržovati musilo.

Zvolení rychtáře:

V roce 1849 byl od sausedstva Antonín Lailer za rychtáře zvolen, který skrze půl roku v rozháraných časech řídil, pak od obecního dále zvolen byl Václav Gyprian, který skrze ¾ roku až do čase občanské svobodné volby byl, kdežto dne 2. září 1850 při úplném shromáždění všeho občanstva a pak c. k. komissara veřejně hlasováno bylo, kdežto všechno patrimoniálních úřadů řízení do rukou obecního představenstva připadlo krátce všechno zastavení od bývalých úřadů zrušeno bylo, neb my bývalí prodávání jsme od našich práv od knížecí strany podle toho suchého

drůvi ve vysazených dvou dnech v týdně, pak od pasky, natyčí prav: stlaní hrabání jsme zbaveni ostali, nálež knížeti pánu zase roboty vyživující odpadla a dle jeho gruntu všechny vyplavající břemena, vojsko a vojenských přípravi vydržovati musil, též právo myslivosti každý vlastník 200 jiter sám provozovati mohl a obce společně své hony pronajímati mohli.

Další volby:

Při též veřejné volbě dne 2. září 1850 za obecního představeného jednoglasně zvolen byl Václav Gyprian, za radního Josef Jelínek, František Pochman, výborové Václav Kovář, Josef Kovář, Václav Tajner, Jan Tajner, Anton Hégr, Anton Pochman.

Porinosti
platební:

V roce 1851 c. k. vyživující komise do Rakovníka přijela, kdežto se veřejně jednání drželo a se mezi strany knížecí a c. k. komise se dle repartice na výkup půl-
látníka i s úroky, pak šestnáctým dílem na věčnost vykoupiti 163 zlatých 40 krejcarů, chalupník 105 zlatých na 20 roků spláceli měli, všichni ať byl domek na rustikal gruntu každým neb obecním místě, kteří činní platit musili, vše podle ráčonného nariadení se ze všeho vykoupiti musili, krátce jeden s druhým nikde sávisli byti nesmí, při čemž obce o mnoho ročních příjmů skrze domkářské činné přijít museli, někteří emphyteutické? kaupené řívnosti o mnoho dobrého dle jejich prvopočátečních kontraktů přišli, krátce mlynáři na sebe všechnu vedení vody vantrók, jeru, a i rybníky sobě vykupovat musili, jen kde se to drobet narovnat mohlo samým zase jich obetní činné odpadli, ale z gruntu c. k. kontribucienského sami vyplácet porinni jsou a takové neslychané převraty mnohým na skáru se staly.

Ale pozdější časy budou snad lepší k očekávání, neb každý úplný vlastník svého bude, a až se ze všeho poddanského vykaupe, nebude žádnému jinému než c. k. daním podroben.

V těch všech letech Bůh hojného pošetření a i úrody země české popírával, až v roce 1851 hned od jara časté deště a mnohé polní práce se tak zdržovaly, že se ten rok za špatný považovati musí.

Obzvláště pamětihodno jest a zaznamenati sluší, že v čase těch nás tak mnoho deštivé počasí, že tři i čtyři neděle se na polích ^{obilí} obilí musilo až i také dost vrostlo a i shnilo, v našem okolí též mnoho ova, luskoviny i se sněhem k zapadnutí přišlo, neb by časté deště sklizunk tak zdržely, že ani by nejstarší pamětníci toto udáti nemohou, aby v našem okolí obilí sněhem k zapadnutí přišlo, brambory ten rok velmi mnoho shnily, a se špatně urodily; neb mnohý hospodář jich více vysázel nežli skládal obzvláště v hlínovatejších polích mnohem větší škodu utrpěly nežli v písčitéjších polích, a těch také mnoho se sněhem zapadlo a zamrzlo, neb první sních napadl hned ku konci října 1851 a ostal čtrnácte dní ležet, některé nočně mrazil, napotom zase země rozmrzla, pak se brambory teprve ze země vydobyvaly, ale bylo jich mnoho k nepotřebě, než musely se jen k palení koválek potřebovati, rimba ale napotom ostala tak levná a bez sněhu až přes únor 1852, že v lednu takřka až teplo bylo a za časté přišlo.

Těm připamatovati sluší, že v roce 1848 taková doba byla, že skoro nedostatek drobných peněz, každý kupce, obchodník i města, své peníze vydávali a sice 6^{ti}, 10-20 haléřové cedule papírové, 4 zlaté a 2 zlaté se i na 4 díly dělaly, přicházely ukázkou, které jsme neznali a k roztřášení přišly, a při tom mnohý obchodník a vydavatel zbohatli.

Ze skliznky z roku 1851 bylo neúrodné, málo obilí v zrně, sypalo málo a špatnou mouku vydalo, proto ale přece až do nového roku vysoko v ceně vystouplo, některé pšenice novoroška 30 zl. a i přes 30 zl. vystouplo, žito staré 23 zl., jčmen 17 zl., oves 9 zl., luskoviny na 15 zlatých, brambory 5 zl. jeden strych stál, seno 4 zl., sláma dlouhá 16 zl. 1 kopa stála, pravda mnoho píce se na polích a lukách urodilo ale zhrze špatné počasí, některé píce na půl, některá z čista shnila a i mnoho olavy se sněhem k zapadnutí přišlo.

Těm v roce 1851 akoumající komise sestavující grunty do státní předsuvrsta byla, při které jakožto odhadní komisař p. Petr Hegelshaler měšťan rakounický jakožto znalec grunty od občanstva zvolen byl, v témž samém roce komise své dílo nevyhotovila neb zhrze špatné počasí mnoho času marně k zbrazení přišlo, načež se komise až v roce 1852 na jaro předevzati musila.

Zu
iii. Povědomost
a sklizení
v roce 1851.

Vel.

Zu.

Nedostatek
drobných peněz:

Leny zemědělt.
ských plodin:

Ustavování
polí do tříd
(strůd).

Při této komisi a sestavování do strůd v polích se pro pole 4. třídy ustanovily; pro luka 3. třídy, zahrady 1. třídy, pastviště též 1. třídy.

Do první strůdy se vzaly dle písně k Rakovníku, Mlčínice až pod první dolík k paloučkám a zahrádka, za vrorný grunt se vzalo pole Václava Kováře u Vošohův č. 15, druhá na Královských nad Čekalvodou od nádu na Dolkách a Křivánkách a za vrorný grunt se vzalo hostelní pole nad Čekalvodou.

Třetí třída nad Královským rybníkem nahore Křivánkách, u Kamene, u Ovčácké cesty, za vrorný grunt se vzalo pole Jana Pavlička číslo 79 na Křivánkách u Tomkové jámy nazvané.

Čtvrtá třída ve všech lánech v Laurku, v zadu u Ovčácké cesty, a by rozptýlené pole mezi lesy, za vrorný grunt se vzalo pole Václava Richta v Laurku od č. 65.

V lukách první strůdy v zahrádkách až k lánce v obci, pod Královským rybníkem, v Luchých lukách, Dlouhých a v Lisnicích, za vrorný grunt se vzala luka hostelní pod Královským rybníkem.

Druhá strůda od Oberforsta až ke hostelnímu poli, Zvěřov, Belšanka, Čejkovka, Mlčínice neb Obecnice za strauhaw, Dlouhý palouk, za vrorný grunt se vzala luka Jana Lajnera u Čistého potoka číslo 7.

Třetí třída od Královského rybníka až ke vsi a by palouky v lesích, Lukšojě a Arsteloje koutě, za vrorný grunt se vzala luka Jana Lajnera pod č. číslo 7.

V zahrádkách jedna strůda jen okolo staveních a celé obce a něco málo ovoce nesoucí, za vrorný grunt se vzala zahrádka Josefa Luchého číslo 30.

V pastvišcích jedna strůda obecních pastvišť okolo celé obce, a něco málo v špatnou pastvu vydávajících, za vrorný grunt se vzalo pastviště v Čekalvodě.

Těž v roce 1852 by i sestavování lesů do strůd od c. k. komisáře, stavujícímu Karla Fšera, nástupce knížecího Antonína Fšera Oberforsta a obecního představenstva, kdež se lesy k Lichné patřící do třech tříd rozdělili následovně:

Do první třídy lesů se jen knížecí P. Z. Fürsternburge mnoho lesů vzalo, za vrorný grunt se vzal les ve Lichné oboře.

Druhá strůda se čítá - celé hustiny a knížecího mnoho lesů spolu, za vrorný grunt se vzal knížecí les pod Selskými lesy (dily) nazvaný.

Třetí strůda se v knížecím lese nádná nevzala. Rustikálních se čítá celý Hlaváčov, za vrorný grunt se vzal les Jana Lajnera k Červenému mlynu číslo 7.

Těž raznamenati sluší, že v roce 1852 mnoho škodlivých povodních v našem okolí se stáhlo, naši obce: na Lisánském dolíku mnoho chmelnic od kořene vyvráceno bylo, byč chmelni bříkrate od vody vrátí a v hromady snesení k mostům byly.

Náčej se potrující obce usněsti musily a sepsati mnoho-li se každému byč abralito a se rozvrhlo, podle čehož i každý počítovaný byl.

Na mnohých místech části krupobití povstalo, kdež i také řita velikou škodu škaze krupobití utrpěti, jarní obiti se předce ještě do prostředního stavu úrody počítati mize, poněvadž krupy hned o svátky svatojánské spadly, kdež jář ještě mladá byla.

a se předce omladila, tento rok se může mexi prostřední léta úrody připočítati, alebrž předce obilí až do 1. ledna 1853 následovně vystoupilo:

Země
Lenny obilí:
Pšenice: 1 koruc 10 zlatých
žit: 1 -- 9 --
ječmen: 1 -- 6 --
luskoviny: 1 -- 10 --

Nebo luskovina se přitěm málo urodila skrze v červnu panující suchotu.

Povětrnost 1852:

Až do nového roku 1852 nespadl žádný sníh, rima byla levná, takže se přes leden - únor 1853 pole voraly a ještě po svátkách se obilí selo, kopce až v měsíci březnu notně sněhu napadlo a ležet ostal, takže se jarní seti tak sporadilo, že až 22. dubna 1853 se seti započalo, kdež ale zase 23. dubna celý den sníh dost padal, na to ale čtyry dny lepší byly, ale 27. - 28. dubna celý dva dny a dvě noci dosti sníh padal i s deštěm, takže smutně hospodářové na taký časy bežovali.

Změny a stěho:

Dne 30. května 1853 velebný pan páter František Fischer první v obydlí číslu 104 zesnul v Lánu, kdežto byl slavně dne 2. června pohřben; po jeho smrti jsme dva měsíce bez p. pátera ostal museli, neb se nám žádný pensinovaný duchovní, který by se panu faráři Mutěvskému zalíbil, vymáhati nemohl.

Dne až dne 1. srpna 1853 se skrze p. faráře Václava Novotného a nejistéjší velební Pražské konsistoře obdržel pan páter Jiří Jerman povolání se do Lánu přistěhovat, což se i takí hnědky stalo; který z obce Velké Dobré z čísla 10 zrozen jest a na farní Lidické služby konal se přestěhoval, který

kase s prvníší úmlouvou by každý saused ročně jemu čtyry zlaté vídeňského čísla a šest sahu borového dříví a domkár 2 zlaté vídeňského čísla darovali buče ke spokojenosti.

Rok 1853 až do nového roku 1854 nebyl mexi nejšpatnější počítán; ale od 1. ledna 1854 počalo obilí v ceně vystupovati, takže až do času žní pšenice 1 koruc na 18 al., žito 16 al., ječmen 12 al., oves 6 al., brambory 3 zl. platilo, chudí lidé málo vydržku měli, kdež mnoho hladu a obilí ani na peníze k dostání nebylo; neb málo gruntovníků v Lánu a i jinde obilí odprodati mohli, neb, neb po manděti jen 1 věšel vysypal.

Dne 24. dubna 1854 byl jeho Veličenstvo císař František I. ve vězení Alžběta, Amalie, Eugenie deerau jeho král. výs. Maximilián Josefa vévody v Bavorsku v Posen. hofenu oddáván a též dne 3. června 1854 v Praze jako královna česká slavně uvítána ve veliké slávě oba nově vznesené manžele.

V roku 1855 dne 5. března pan Běh popřál J. V. manželům první rodinu princešku Zofii, Bedřišku, Dorothea, Marie, Josefa.

Těž v roku 1855 se stalo nové opravení c. k. úřadů, takže bývalá c. k. hejtmanská v Rakovníce vyřazena a na c. k. okres Rakovnícký, Třešický, a Křivoklátský povstal, a země česká na 13 krajů ze sedmi dřívějších rozdělena byly.

Kraje v Čechách jsou následující a sice:

1. kraj pražský	5. chebský
2. -- brejšovický	6. žatecký
3. -- pisecký	7. litoměřický
4. -- plzeňský	8. mladoboleslavský

Císař František I. a Alžběta:

Nová úprava c. k. úřadů:

9. jičínský, 10. králohradecký, 11. chrudimský, 12. čáslavský,
13. jablonecký.

My přináležíme pod kraj pražský a okres rakovnický.
Za prvního říditele, neb c. k. okresního představeného
ustanoven byl p. Ráda, který vše jak c. k. politické, judi-
ciální a kněžní záležitosti pod svým opatrováním
s pomocí více c. k. úředníků, na berničního výběrčího
p. Schrotter ustanoven byl a z městské radnici se vše
c. k. úřady na kriminál přestěhované byly.

Konsistoriální vyřiztace:

Těž v roku 1855 dne 22. července byla konsistori-
ální vyřiztace od jeho Eminence nejduševnějšího a vysoce
urozeného Pana P. Bedřicha knížete Schwarzenberga,
vévody krumlovského, kardinála a knížete arcibiskupa
pražského, těž i také sv. svatého břimování v Mlč.
jovických učilované bylo, těž i druhého dne na to
z celé osady školní děti u té přítomnosti zkušeni
byly.

Dobrovolná půjčka:

V roku 1854 se zhrze c. k. státní velké výdaje
se dobrovolná půjčka nároční skládala, ku které se
všichy gruntovníci, obchodníci, těž i kněžci a c. k.
úředníci ale majetnosti a usedlosti se zapsati ne-
chali, takže na splatní lhůty až do 24. srpna 1859
na 50 lhůt, každý jeho ročenou lhůtu peněz vy-
platit se zavázal a neb hned v hotovosti složit
mohl.

V porádějším čase ale každý každý gruntovník v Lužné
z většího dílu po 20 zlatých obligací obdržel, tak tuto
samau, mnohý již vyplacenau aneb i nevyplacenau
rase prodal, takže než co se od obce částka 140 zlatých

napůjčila se auroky berau, které se hned také zaplatily.

V roku 1856 a i 1855 byly velké války v Rusích
dřevě, káždě Anglicko, francouzsko a i Rakousko
zhrze udržování pokoje první ve válce v Rusku u
Sevastopole se všemi a čestnými armády přes 1 1/2 roku
stály nerozhodné, až pak francouzský general Telisier
se spojeními vojsky pevnost Sevastopolskou, nedobytebnou
vydobył a se velké a dobré urovnání a mír mezi
Evropskými mocnostmi staly; zhrze tuto válku stálo
i obilí pořáde ve velké ceně až do říjnu roku 1856
takže pšenice korec 12 zl., žito 9 zl., ječmen 7 zl., oves
3 zl., brambory 2 zl., cent sena 1 zl. 36 kr., sláma dlouhá
až 90 zl. kopa stála.

V tom čase ale lid chudší dosti práci a denní
mzda jednoho nádeníka až na 36 krejcarů stála;
oáde kních roku 1856 obilí v ceně padati počalo; ale
celý ten čas přede žádná láce nebyla.

Na stránce čís. 25. ukončil jsem prvorárnau
v nejstarší kronice Luženské, psané „švabachem“.

Jest tak naši veřejnosti umožněno seznámiti
se s celým obsahem pamětní knihy díl I.

V Lužné, dne 31. prosince 1957

Antonín Laun
kronikář.

Války
a drahota.

Ukončení
prvorárnau.
mů:

